

Hacı Fahri Zümbül İmam Hatip Ortaokulu Rehberlik Servisi

Okul Başarısında Ailenin Rolü

Hazırlayan: Mehmet Akif UĞURLU

Sunumun İçeriđi

- Okul Başarısızlığı Nedir ?
- Öğrenciye Bağlı Nedenler
- Aileye Bağlı Nedenler
- Okul Başarısızlığı Belirtileri
- Anne ve Babaya Öneriler

Okul Başarısızlığı Nedir ?

Çocuğun ya da gencin uzun süreli, **hemen her dersten, gelişim düzeyinin ve yeteneklerinin altında başarı göstermesi ve bu başarısızlığı bir türlü telafi edememesi** durumudur.

Öğrenciye Bağlı Nedenler

Bilişsel, fiziksel ve duygusal açılarından yetersizlik başarısızlıkta önemli bir etkidir.

Ergenlik Dönemi özellikleri

Çocuğun **ön bilgilerinin yetersiz olması** başarısızlığa yol açmaktadır.

Güvensiz kişilik yapısı, düşük başarıyla ilişkili olabilmektedir.

Psikolojik düzensizlik başarısızlık olasılığını yükseltebilmektedir.

Öğrencilerin **gelecek planlarının olmaması** motivasyonlarını etkileyerek okul başarısızlığına neden olmaktadır.

Geçmişte aynı dersten başarısız olma veya o dersle tanışık olmama nedeniyle **“Nasıl olsa başarısız olacağım”** önyargısıyla çocuğun yeterince çalışmaması da başarısızlığa neden olabilmektedir.

➔ Çocukta Öğrenme Güçlüğü veya DEHB olması

➔ Öğrencide yüksek düzeyde kaygı olması

➔ Ders çalışma alışkanlığının kazanılmamış olması

AİLEYE BAĞLI NEDENLER

➔ Ailenin çocuğa genler üzerinden aktardığı özellikler öğrencinin başarısı üzerinde belirleyici olmaktadır.

➔ Başarısız çocukların büyük kısmında belirli davranış sorunları beraberinde gözlenmektedir. Bu durum **başarısızlığın kaynağının anne babanın hatalı tutumu** olduğu inancını güçlendirmektedir.

Anne babanın eğitim anlayışındaki farklılık çocuğun başarısını engelleyici olabilmektedir.

Aşırı kısıtlılığa yol açan ebeveyn davranışları çocukta kendine güven duygusunun gelişimini engellemektedir.

Yapılan araştırmalarda başarısız çocuklarının yarısından fazlasının babalarının kendilerine zaman ayıramayacak kadar meşgul oldukları görölmektedir.

Ailenin çocuğa sorumluluk alma alışkanlığını kazandırmamış olması

➔ Ailenin okul başarısına karşı gösterdiği ilgilinin yetersizliği

➔ Ailede ocuđa yönelik Őiddetin olması

➔ Telefon, bilgisayar, televizyon vb. teknolojik aletlere sınır getirilmemesi

➔ Aile başarı çizgisinin **çok düşük ya da ulaşılamayacak kadar yüksek olması**, çocuğun motivasyonunu düşürebilmektedir.

➔ Anne babası boşanmış veya mutsuz bir evliliği olan ailelerin çocuklarının daha düşük başarı gösterdikleri görülmektedir.

➔ Anne babaların **çocuğun hatalarını tolere edememeleri ve iyi yanlarından ziyade yetersiz yanlarına yoğunlaşmaları** başarısızlığa yol açabilmektedir.

➔ Yapılan araştırmalarda **okul başarısının huzurlu aile ortamında arttığı** bulunmuştur.

➔ Anne ve babanın çocuğa olumsuz anlamda model olması

Okul Başarısızlığının Belirtileri

- Başarısızlık gösteren çocukların başarıları, genellikle **gerçek yeteneklerinin altında** seyreder.
- Bu çocuklar **yetersiz çalışma alışkanlığı, dikkati yoğunlaştıramama ve organize olamama** gibi özelliklere sahiptir.
- Genellikle sınıfta çok sessiz ve uslu ya da çok gürültücü ve yaramazdırlar.

- Okul sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanırlar.
- Derse hazırlıksız giderler.
- Ödevlerini hazırlarken dikkatsiz ve vurdumduymazdırlar.
- Okula devamsızlık yaparlar.

- Dersleri eşyalarla oynayarak, çevresindekilerle konuşarak ve rahatsız ederek geçirirler.
- Bu çocuklarda, **amaç ve değer eksikliği, duygusal örselenme, olgunlaşmamış ilişkiler, endişe ve huzursuzluk** gibi belirtiler sık görülür.

ANNE BABAYA ÖNERİLER

Çocuğun **ilk eğitimcisi** ve çocuğun gelişiminde etkili olan **ilk çevre** olan aile okul başarısında çok önemlidir. Aile içi ilişkilerin dengeli ve düzenli olması çocuğun başarısını olumlu etkiler.

Çocuklarla kurulan başarılı iletişim sayesinde çocuğun başarısı desteklenirken, başarısızlık durumunda çocuk anlayışla karşılanıp, başarısızlığın nedenleri araştırılır ve mantıklı çözümler bulunur.

➔ Aile, çocuğun gerçek kapasitesini araştırmalı ve gözlemlemeli, **beklentilerini buna göre şekillendirmelidir.**

➔ Anne babaların çocuklarını iyi tanınmaları, **zeka kapasitelerini, ilgi ve yeteneklerini** objektif olarak değerlendirmesi gerekir. Bu sayede onları yönlendirmede başarılı olmaktadır.

Anne baba olarak **geçmişte ulaşamadığımız hedeflere çocuklarımız yoluyla ulaşmaya çalışmak**, çocuğun geleceği için olumsuz adımların atılmasına yol açabilir.

Başarıda ölçü başkaları değil çocuğun kendisidir. Bu nedenle çocuk kesinlikle başkalarıyla kıyaslanmamalıdır.

Başarısızlığın çevresi tarafından tepkiyle karşılanması, çocuk tarafından içselleştirilerek başarıyı **hayat boyu benliğini değerlendirmekte bir ölçüt** olarak kullanmasına yol açabilir. Aileler bu konuda dikkatli olmalıdır.

Çocuğun başarısızlığı aile içinde utanç verici bir durum olarak değil, **çaba gösterince aşılabilecek bir engel** olarak kabul edilmelidir.

“Çok zeki ama çalışmıyor”
gibi genel geçer yorumlarla
geçiştirerek, sorunun nedenleri
göz ardı edilmemelidir.

Her zaman başarı olacakları konusunda yönlendirmenin
yanlış olduğu, çocukların başarısız olabilecekleri
durumların da söz konusu olacağı unutulmamalıdır.

➔ Okullara **düzenli ziyaretler** yapılmalıdır.

➔ Çocukların okula düzenli bir şekilde devam etmesi sağlanmalıdır.

Gerçekçi hedefler belirleme konusunda çocuğa yardımcı olunmalıdır. **Çocuğun ulaşabileceği adımlar hedef hedef belirlenmelidir.**

Çocukla **birlikte bir çalışma saati** belirlemek faydalı olacaktır.

Çocukla beraber kitap okumak, **çocuğa çalışması** konusunda öğüt vermekten daha etkilidir.

Kitap okuma **çocuk için bir zorunluluk değil,** keyif alınan bir aktivite haline getirilmelidir.

Çocuğun ödevlerini takip etmeli, ödevini yapıp yapmadığından haberdar olmalıdır.

Olumlu davranışları teşvik edici ödülleri verilebilir.

Çocuk sadece hedefe ulaştığı durumda değil, hedefe ulaşmak için çabalayıp gelişme sağlanması durumunda da ödüllendirilebilir.

KAYNAKÇA

Küçükler İçin Büyüklere Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Kitabı- Yaşar KUZUCU

